

ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದೆಲ್ಲಾ ಗುರುಗಳು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ ವಿಧ್ಯೆ. ನನ್ನ ಗುರು ಪಂಡಿತ್ ಯಶವಂತ್ ಬುವಾ ಜೋಷಿ ಅವರು ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಯವರು. 'ಹೊರಗಣ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಮಾರುಹೋಗಬೇಡ' ಎಂದು ಯಾವಾಗಲೂ ಕಿವಿಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರೊಡನೆ ನಾನು ತುಂಬಾ ಕಲಿತಿದ್ದೇನೆ, ಜಗಳಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೋ, ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇಂದಿನ ಕಾಲಮಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಆ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ನಾನೂ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕ್ಷಣವನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುವುದನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ನನ್ನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುವ ಯುವಜನರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ: ಕಿರಿಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಬೇಗನೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎದುರಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ನನಗೆ ಗುರುಗಳು ಹೇಳಿದ ಮಾತೇ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. 'ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡವರು ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ತರತಮ ಭೇದಭಾವವಿಲ್ಲದೇ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದರು. ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಸು ನೀಗಿದಾಗ ಅತ್ತಂತೆಯೇ, ಮನೆಯ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಯೊಂದು ಅಸು ನೀಗಿದಾಗ ಅತ್ತುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ವಾಸ್ತವವಾದಿಯಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಅವರ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅದು ನಿಜವೆಂದು ನಾನೂ ಒಪ್ಪಿ,

ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನಷ್ಟೇ. ಇನ್ನೂ ದೂರ ಸಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

◆ ಸಂಗೀತವೆಂದರೆ ಸಂವಹನ ಎಂದಿರಿ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಸಂಗೀತಕ್ಕೊಂದು ಉದ್ದೇಶವಿರಬೇಕಲ್ಲ? ಏನದು?

ಖಂಡಿತಾ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪರಂಪರೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಿದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಗೀತವೂ ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಬಾರದೇಕೆ? ಈ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯಲ್ಲೇ ಗಾಂಧೀಜಿ, ವಿವೇಕಾನಂದ, ಸಾವರ್ಕರ್ ಅವರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅರಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ವಿವೇಕಾನಂದರು, ಸಾವರ್ಕರ್ ಕುರಿತ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡಿದ್ದುಂಟು.

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಅಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಈ ದೇಶದ ಗುರುಕುಲ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಮೇಲೆ ದಾಳಿಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಂದು ಗುರುಕುಲ ಪದ್ಧತಿಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾಶವಾಗಿದೆ. ಆ ಮಾದರಿಯ ಕಲಿಕೆಗೆ ಇಂದು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಉತ್ತಮ ಗುರು ನಿಷ್ಠುಲವಾಗಿ ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದುದನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಪ್ಪಂದಿರಿಗೆ ಧಾರೆಯೆರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಿಲಬಸ್ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನಧಾರೆಯನ್ನು ಅವರು ಪ್ರೇಮವೆಂಬ ಅಮೃತಸಿಂಚನದೊಂದಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಒಡಕುಗಳಿರಬಹುದು ಎಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆ ಒಡಕುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಇಡೀ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಅಳಿಸಿ ಹಾಕುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರದ ಗುರುಗಳೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ನನ್ನ ಸಂಗೀತದ ಉದ್ದೇಶವೇನಿದ್ದರೂ ಸಹಬಾಳುವ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ಸಮಾಜದ ಏಳಿಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಮರಸ್ಯದ ಜೀವನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ ವಾತಾವರಣ ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು.

◆ ಸಂಗೀತವು ದೇಶ-ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದುಗೂಡಿಸುವಂತಹ ಮಾಧ್ಯಮ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೊಫೆಸ್ಸರ್ ನೋಡಿದರೆ, ನೀವು ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಡನಾಟ ಹೊಂದಿರುವಂತಹ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ರಾಜಾಶ್ರಯ ದೊರೆತರೆ ಸಂಗೀತವು ಹೆಚ್ಚು ಜನರನ್ನು ತಲುಪುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ

ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೇನೂ ಮುಜುಗರವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ, ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವಂತಹವರ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನಿದೆ? ಅದಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ಪಕ್ಷ, ಇಂತಹ ಸಂಘಟನೆ ಎಂಬ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟನ್ನು ನಾನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವೇನಿದ್ದರೂ ಸನಾತನ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವುದಾಗಿದೆ. ಸಂಗೀತ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

◆ ನಿಮ್ಮ ಹೊಸ ಆಲ್ಬಂ 'ರಾಗೋಪನಿಷತ್ತು' ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ.

ಅದು ನನ್ನ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಯೋಜನೆ. ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ವಿದೇಶೀಯರ ಆಕ್ರಮಣವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಇದ್ದ ರಾಗಗಳ ಕುರಿತು ಚಿನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಭದ್ರ ಸುರೀಶ್ವರ್ ಮಹಾರಾಜ್ ಎಂಬ ಜೈನ ಮುನಿಗಳು ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಬಹುಶಃ ವೇದಕಾಲದಿಂದಲೂ ಕಂಠಸ್ಥವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಅನೇಕ ರಾಗಗಳನ್ನು ಅವರು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿ ಸುಮಾರು 900 ಪುಟಗಳ ಗ್ರಂಥವೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದರು. ಅದನ್ನೇನು ಮಾಡುವುದು - ಎಂದು ಅವರೊಮ್ಮೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ನನ್ನ ಬಳಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡರು. ಅವುಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿಯೇ ನಾನು ರಾಗೋಪನಿಷತ್ತುನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತ ಶ್ರುತಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿಯಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರು ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

◆ ನೀವು ಮೂಲತಃ ಕರ್ನಾಟದ ಹೊನ್ನಾವರ ಬಳಿಯ ಬಳುವಳ್ಳಿಯವರು. ಕನ್ನಡ ಬರುತ್ತದೆಯೇ? ಅಲ್ಲದೆ, ಈ ಚಿತ್ರಾಪುರ ಸಾರಸ್ವತ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೂ ಸಂಗೀತಕ್ಕೂ ಅವಿನಾಭಾವ ನಂಟು. ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೇನು? ನಾನು ಕರ್ನಾಟಕದವನು. ಆದರೆ ಕನ್ನಡ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗಾಗ ಹೊನ್ನಾವರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮೂಲಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬಿಡುವಿದ್ದಾಗ ಹೊನ್ನಾವರ ಪೇಟೆ, ನದಿ ದಂಡೆ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ಕಡಲ ದಂಡೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಾಡುವುದು ನನಗೆ ಇಷ್ಟ. ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ಮೀನು ತಿನ್ನುತ್ತೇನೆ. ಸಂಗೀತವನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆಂದು ನಾನು ಐಸ್‌ಕ್ರೀಮ್ ತಿನ್ನದೇ ಇರುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಹೊನ್ನಾವರ ನನಗೆ ಸ್ಪೂರ್ತಿತಾಣ. ನಾನು ಬೆಳೆದದ್ದೆಲ್ಲ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ. ವಿಲೇಪಾರ್ಲೆಯ ಎಂ.ಎಲ್. ಡಣಾಪುರ ಕಾಲೇಜ್ ಆಫ್ ಕಾಮರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಪಡೆದೆ. ಸಂಗೀತದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾನು ಈಗಲೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. ಕುಮಾರ ಗಂಧರ್ವ, ಅಮೀರ್ ಖುಸ್ರೋ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮನ್ಸೂರ್, ಷಡ್ಕರಿ ಗವಾಯಿ ಅವರ ಗಾಯನ ನನಗೆ ಸದಾ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ.

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ: feedback@sudha.co.in